

un bulletin 1'08

MEZINÁRODNÍ DEN PAMÁTKY OBĚTÍ HOLOCAUSTU * 60 LET VŠEOBECNÉ DEKLARACE LIDSKÝCH PRÁV * S MARTINEM BURSÍKEM
O KONFERENCI NA BALI * ČEŠI PRO ROZVOJ * TRVALÁ ŘEŠENÍ PRO UPRCHLIKY * BAN KI-MOON O AFGHÁNISTÁNU

VYROČÍ TÉMA ZÁBĚR PROFIL ROZHOVOR OSN A ČR Z HISTORIE OSN OČIMA NEVLÁDNÍCH ORGANIZACÍ OČIMA STUDENTŮ DOKUMENT NÁZORY

ZPRAVODAJ OSN V ČESKÉ REPUBLICCE

BAN KI-MOON

V ANTARKTIDĚ

Klimatická změna na vlastní oči

Holocaust musí varovat dál

27. leden je Mezinárodním dnem památky obětí holocaustu

I šedesát let po přijetí základního dokumentu lidských práv jsme svědky jejich závažného porušování na všech kontinentech. Kampaň Organizace spojených národů na počest 60. výročí Všeobecné deklarace lidských práv byla formálně zahájena na sklonku loňského roku u příležitosti Dne lidských práv. Připomínka holocaustu byla první z řady významných událostí, na které letošní kampaň upozorňuje.

Mezinárodní den památky obětí holocaustu připadá na 27. leden. V roce 2005 o tom rozhodlo Valné shromáždění. „Vždy budeme uctívat památku nevinných lidí, kteří byli zavražděni rukou

nacistů a jejich kompliců,” vzkázal generální tajemník OSN Ban Ki-moon všem, kteří dosud jednu z nejčernějších událostí novodobých dějin zpochybňují.

Zákaz prodeje novin zelenookým

I tak by se dnes daly interpretovat absurdní zákazy, kterými začal v první polovině 20. století holocaust židovského obyvatelstva a některých menšin, vedle jiných i Romů. Ne všichni ale dnes víme, jak černě se holocaust zapsal do dějin mnoha národů.

Především mladí lidé již nemají přehled o děsivých číselech obětí, o nelidských metodách a zacházení. Proto je

důležité varování holocaustu předávat dál. Židovské muzeum v Praze letos u příležitosti mezinárodního dne holocaustu připravilo pokračování své vzdělávací kampaně.

V ulicích Prahy jsou na světelných reklamních plochách, tzv. citylights, výrazné grafiky připomínající znění protizidovských zákazů a nařízení z doby Protektorátu Čechy a Morava. Jsou aktualizované pro současnost a ironizované. Velkoplošné plakáty z kampaně jsou instalovány ve formě zvláštní výstavy ve vstupních prostorách pražského Domu OSN. Výstava potrvá do 20. března 2008.

✓ Foto: Židovské muzeum v Praze

NESTAČÍ JEN ZAVZPOMÍNAT

Mezinárodní den památky obětí holocaustu je dnem smutku nad systematickou genocidou celé třetiny židovského národa a příslušníků některých menšin. Všem, kteří holocaust zpochybňují, chci vzkázat, že budeme vždy uctívat památku nevinných lidí, kteří byli zavražděni rukou nacistů a jejich kompliců.

Nestačí však jen zavzpomínat, vzdát čest a truchlit za mrtvé. Musíme pokračovat ve vzdělávání a výchově nových generací. Musíme v našich dětech pěstovat smysl pro odpovědnost, vštěpovat jim respekt k různorodosti a bránit zakorenění intolerance.

Letos je k tomu výjimečná příležitost. Připomínáme si šedesáté výročí Všeobecné deklarace lidských práv. Po celý rok bude OSN šířit koncept důstojnosti a spravedlnosti pro všechny. Naše kampaň bude připomínat, že Všeobecná deklarace lidských práv byla první globální výpovědí o něčem, co dnes již bereme jako samozřejmost: o vrozené důstojnosti a rovnosti všech lidských bytostí.

Lidská práva nesmíme brát jako něco daného, co nám nikdo nemůže vzít. Musíme je podporovat, chránit a vytvářet podmínky pro jejich reálné uplatňování. Proto musí být známa, pochopena a využívána všemi lidmi všude na světě.

✓ Generální tajemník OSN k mezinárodnímu dni holocaustu 2008 (zkráceno)

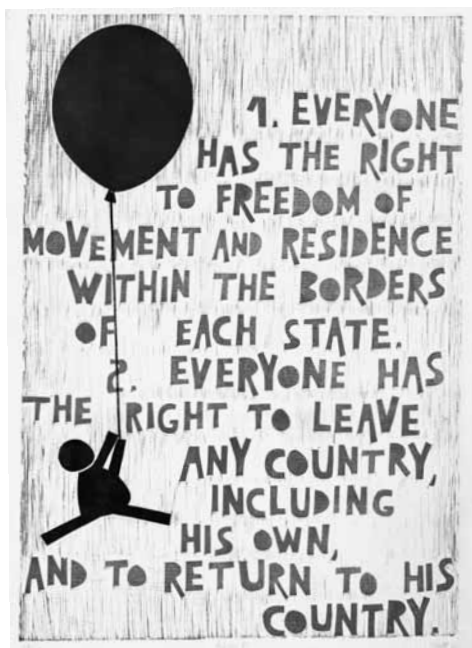
Lidská práva pro všechny

Před šedesáti lety byl přijat základní dokument lidských práv

Všeobecná deklarace lidských práv je jedním ze zásadních milníků historie lidstva. Stala se prvním mezinárodním uznáním svobod a práv každého člověka bez rozdílu kulturních a náboženských kořenů, rasy, pohlaví a místa původu.

Co předcházelo jejímu vzniku? Zločiny druhé světové války ukázaly, že lidstvo potřebuje všeobecně platný a uznávaný kodex, který by pomohl odstranit útisk a diskriminaci. V roce 1948, kdy byla přijata, měla Organizace spojených národů 58 členů. To byla pestrá směsice ideologií, politických systémů, náboženských a kulturních tradic i různého stupně ekonomické vyspělosti. Autoři deklarace usilovali, aby dokument tyto rozdíly respektoval, ale zároveň dokázal obsáhnout hodnoty společné rozličným právním systémům i filozofickým a náboženským tradicím. Finální text deklarace měl být především společným vyjádřením vize budoucího spravedlivého uspořádání světa.

Článek 1 Všeobecné deklarace lidských práv ↘

Dodnes je deklarace stejně živoucí a důležitá, jako v roce 1948. Dodnes ale nejsou práva v ní obsažená realitou pro všechny. Příliš často se vlády států zdráhají naplňovat tuto mezinárodní normu, kterou v minulosti přijaly.

Rok 60. výročí Všeobecné deklarace lidských práv je příležitostí vládám států jejich závazky připomenout. Musíme zajistit, aby se dodržování lidských práv stalo realitou.

Generální tajemník OSN Ban Ki-moon

Vliv deklarace přetrvává dodnes. Inspirovala legislativní systémy ve všech částech světa. Její hlavní význam spočívá v doslova univerzálním přijetí a souhlasu s jejím zněním.

Byla přeložena do téměř 350 jazyků a nářečí. Je nejznámějším a nejcitovanějším dokumentem z oblasti lidských práv. Stala se vzorem celé řady mezinárodních dohod a je součástí ústav a zákonů států.

Základ bezpečnosti a stability ve světě

Text Všeobecné deklarace vznikl dva roky. Na návrhu znění pracoval osmičlenný výbor vedený vdovou po bývalém prezidentovi USA Eleanor Rooseveltovou. Základní osou deklarace se stal všeobecný respekt k základním svobodám, odmítnutí všech forem diskriminace a uznání občanských, politických, sociálních, kulturních a hospodářských práv člověka. Text byl předložen Komisi pro lidská práva k revizi v souladu s připomínkami a dodatky členských států.

Dokument byl potom postoupen Valnému shromáždění. Členské státy se vyjadřovaly doslova ke každému slovu, každé klauzuli deklarace. Text byl podroben celkem čtrnácti stovkám hlaso-

vání. Proces se v jistých chvílích zdál nekonečným. Některé muslimské státy polemizovaly například s články, které se týkaly rovných práv manželů či možnosti konverze k jinému náboženství. Západní země zase kritizovaly zahrnutí ekonomických, společenských a kulturních práv. Přesto Valné shromáždění deklaraci 10. prosince 1948 přijalo. Jen osm zemí se zdrželo hlasování. Den přijetí se pak symbolicky stal Dnem lidských práv. Každoročně si ho připomínáme dodnes.

Poprvé v historii se lidstvo dokázalo shodnout na dokumentu, jehož hodnota byla považována za univerzální. Předmluva deklarace uznává právní rámec ochrany lidských práv jako předpoklad bezpečnosti a stability ve světě. Zdůrazňuje, že uznání důstojnosti a rovných a práv každého člověka je základem svobody, spravedlnosti a míru ve světě. Deklarace přikládá stejný význam ekonomickým, sociálním a kulturním právům i politickým svobodám a přisuzuje jim rovnocenný stupeň ochrany. Stala se základem více než 60 mezinárodních lidskoprávních úmluv, které společně vytvořily právně závazný systém mezinárodní ochrany lidských práv.

Web k 60. výročí deklarace:

<http://knowyourrights2008.org>

Centrum globálních studií,
společně pracoviště Akademie věd ČR
a Univerzity Karlovy v Praze
ve spolupráci
s **Informačním centrem OSN** v Praze
Vás zvou na konferenci

Martin Luther King

věnovanou 60. výročí

Všeobecné deklarace lidských práv

2. dubna 2008 v Domě OSN,

knihovna IC OSN, nám. Kinských 6, Praha 5

Natočte si své Téma

Zneklidňují vás problémy současného světa? Zajímá vás filmová dokumentaristika, animování, kreativní práce s filmem? Máte videokameru a chuť říkat nahlas, co si myslíte o světě, a je vám něco mezi 14 a 24 lety? Pak by toto mohla být pro vás zajímavá výzva.

Film Your Issue (FYI) je celosvětová soutěž pro mladé filmaře – amatéry i profesionály. Pro ty nejlepší jsou připraveny zajímavé ceny včetně stáže v OSN v New Yorku nebo ve známém americkém deníku. Projekt si klade za cíl zapojit mladé lidi do debaty o současném světě. Chce je dovést k poznání, že i hlas jednotlivce může ovlivnit veřejný prostor, že je důležitý pro demokracii, kde se počítá každý hlas. Kromě příslušného věku potřebujete k zapojení do FYI už jen odhodlání, zaujetí, představitost, kreativitu a originalitu.

Projekt podporují mimo jiné i Organizace spojených národů, Yahoo!, USA Today či Universal Pictures. V porotě zasedají hvězdy Hollywoodu, novináři, scénáristé a známí moderátoři. Vítězný snímek s globální tematikou v loňském ročníku dorazil z Brazílie. Jeho autory bylo devět studentů z Ria de Janeiro. „Filmem jsme chtěli upozornit na narůstající problém násilí v našem městě,“ říká Danilo Marcondes, jeden z tvůrců vítězného filmu.

Témata 008

Témata projektu FYI jsou nastavena širou a zahrnují téměř celé spektrum lidské činnosti, od otázek ochrany životního prostředí, přes svobodu projevu až po globální témata, která od roku 2007 vyhlašuje Organizace spojených národů.

Letošní témata OSN jsou:

- > **Změny klimatu, ochrana klimatu**
- > **Lidská práva/60. výročí Všeobecné deklarace lidských práv**
- > **Mír a bezpečnost**
- > **Tolerance**
- > **Migrace**
- > **Duševní vlastnictví (zvláštní cena Světové organizace duševního vlastnictví / WIPO)**

Termín již 14. dubna 2008!

Délka filmů je stanovena na 30–120 vteřin. Svá díla musíte odeslat nejpozději 14. dubna 2008. Podrobné informace o soutěži, pravidlech, formátech filmů i kontakt, kam díla odeslat, najdete na www.filmyourissue.com

Na vítězné filmy z roku 2007 se podívejte na stránkách www.osn.cz

✓ Foto: OSN/Michal Broža

Milí čtenáři,

nová grafika završuje přerod zpravodaje UNbulletin z měsíčníku na čtvrtletník. Věříme, že přispěje k větší atraktivnosti i přehlednosti. V tomto čísle se věnujeme především prosincové konferenci OSN o změnách klimatu na Bali. Toto téma je i hlavním námětem rozhovoru s místopředsedou vlády a ministrem životního prostředí České republiky Martinem Bursíkem. Trvalým řešením problémů uprchlíků se zabývá třídílný seriál UNHCR, první díl o integraci najdete v tomto čísle. Pokračujeme v seriálu o spolupráci ČR s rozvojovými agenturami OSN. V názorové části najdete článek generálního tajemníka Ban Ki-mona o Afghánistánu či Louise Arbourové o trestu smrti.

Těšíme se na Vaše reakce.

Michal Broža, editor
www.osn.cz/zpravodajstvi/casopis

Klima řešte v OSN

Konference na Bali položila základy globální akce proti změnám klimatu

Vědecké analýzy dokazují, že klimatické změny ovlivňují život na naší planetě a že se na nich významnou měrou podílí člověk. Konference OSN v prosinci 2007 na indonéském Bali měla zajistit, aby se tomuto tématu i do budoucna věnovala dostatečná politická pozornost.

Jak na změny klimatu?

Mezinárodní společenství se potřebovalo dohodnout na časovém plánu nové dohody o ochraně klimatu. Platnost Kjótského protokolu vyprší v roce 2012. Je proto nejvyšší čas začít pracovat na nové smlouvě. Cílem konference nebylo přijmout konkrétní a závazný dokument, ale identifikovat klíčová témata a nastavit plán dalších vyjednávání.

Jednalo se především o snižování emisí skleníkových plynů ve vyspělých zemích, odlesňování, adaptačních opatřeních, přenosu čistých technologií do rozvojových zemí a financování projektů na ochranu klimatu. Diskutovalo se i o obrovském potenciálu úspor v průmyslu, stavebnictví a dopravě a zapojení čistých technologií. Dostatečné podpory by se do budoucna mělo dostat i výzkumu a monitoringu změn klimatu. Jedná se totiž o důležitou cestu, jak zamezit dopadům změn na lidské životy a udržitelný rozvoj.

Smyslem konference nebylo potlačit iniciativy jednotlivých zemí. Jednání ale vycházela z toho, že omezení emisí a ochrana klimatu mohou probíhat jen na základě globální shody co největšího počtu států. Právě OSN je ideální platformou pro vznik globálního závazného dokumentu, jenž bude platný pro celou planetu. Potřebujeme komplexní dokument zahrnující všechny související otázky. Zároveň to musí být spravedlivá dohoda, která dokáže aktivně zapojit všechny státy.

Jednat musíme hned

Mezi vědci Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC) panuje názor, že čas je tím nejcennějším, co ve vztahu k ochraně klimatu máme. Jednat tudíž musíme co nejdříve. Konference na Bali se proto zaměřila na nastavení plánu dalších jednání tak, aby do roku 2012 byla skutečně ratifikována nová dohoda. Protože samotná ratifikace bude podle odhadů trvat nejméně dva roky, znění smlouvy by mělo být připraveno nejpozději na konci roku 2009.

Je důležité, abychom při budoucích jednáních o nové mezinárodní smlouvě vedli v patrnosti, že omezování emisí a další důležitá opatření na ochranu klimatu nebudou probíhat na úkor eko-

nomického a společenského rozvoje. Nedílnou součástí nové mezinárodní dohody se musí stát i závazek zemí, že zahrnou omezování emisí do národního a regionálního plánování a budování infrastruktury.

Jedním z klíčových témat je tzv. transfer čistých technologií do rozvojových zemí. Zároveň je nutné, aby omezování emisí v rozvojových zemích neprobíhalo na úkor potřeb chudých lidí.

Zapojit soukromý sektor

Budoucí jednání nemohou probíhat v duchu rovnováhy mezi rozvojovými a vyspělými zeměmi. Globální dohoda by proto měla zahrnout i nové podněty pro veřejné a soukromé investice do šetrných technologií a pomoc rozvojovým zemím přizpůsobit se klimatickým změnám. Důležité bude aktivní zapojení soukromého sektoru. Rozvojovým zemím musí být poskytnuty další zdroje investic, aby mohly posilovat rozvoj v mezích udržitelnosti.

Již dnes ovlivňují klimatické změny naši bezpečnost a životní úroveň. Musíme proto neustále zdůrazňovat souvislosti mezi změnou klimatu a životem na naší planetě. Je na nás všech, abychom začali rázně jednat a abychom začali jednat hned.

✓ Foto: OSN/Evan Schneider

Politici musí předvést schopnost uzavřít globální dohodu o řešení největšího globálního ekologického problému lidstva, který má navíc své sociální, ekonomické i bezpečnostní dimenze. Politici musí udat směr, formulovat závazky a zajistit jejich plnění a kontrolu. Současně se musí projevit solidarita bohatých s chudšími. Řešením je nejen technologická modernizace, ale i postupná změna životního stylu. Alternativa se musí změnit v hlavní proud.

Foto: IC OSN

Z alternativy se musí stát hlavní proud

Na Bali se dalo z hotelu do kongresového centra pohybovat na kole, vy kolo běžně používáte i v Praze. Má alternativní přístup nejen k dopravě v současném technokratickém světě naději na úspěch?

Je to možná optimistické, ale bez toho bych mohl těžko doufat, že se podaří ekologické problémy ve světě řešit. Naděje je v tom, že co dnes nazýváme alternativou, se postupně stává hlavním proudem. V Praze to možná není tolik vidět, ale i u nás je spousta měst – i velkých – kde je jízdní kolo nikoli „adrenalinovým sportem alternativců“, ale naprosto normálním dopravním prostředkem. Stejně tak na vlaky se před deseti lety mnozí dívali skrz prsty a dnes je často problém v rychlíku najít volné místo k sezení.

Konference na Bali byla důležitá zejména kvůli budoucí podobě globálního přístupu ke změnám klimatu. S jakým očekáváním jste do Indonésie odjžděl?

S nadějí, že dnes zjevné projevy klimatické změny a současně silný tlak veřejnosti prakticky na celém světě pro politickou akci, dovedou politiky k první dohodě o tom, jak docílit nových a dostatečně ambiciózních závazků po Kjótu. I když to tak v některých chvílích nevypadalo, tuto naději se podařilo naplnit. Všechny země, včetně USA, hlasovaly pro deklaraci, která přijala závěry Mezivládního panelu pro změny klimatu (IPCC). Historicky poprvé došlo k dohodě mezi rozvinutými

a rozvojovými zeměmi o tom, jak se budou podílet na snižování emisí skleníkových plynů. Vznikl ekonomický nástroj – Adaptační fond, kterým budou bohaté země přispívat rozvojem na přizpůsobení se důsledkům klimatických změn.

Světová média výsledek konference pejorativně označila za „dohodli jsme se, že se dohodneme“. Bude mít svět na konci roku 2009 novou mezinárodní úmluvu, která pomůže uchránit klima planety? Stihneme to?

Nikdo neočekával, že na Bali přijmeme konkrétní závazky snížení emisí skleníkových plynů pro jednotlivé země. Ale teď jsme v jiné situaci. Máme cestovní mapu, která obsahuje termíny a obsah jednání až do prosince 2009. V té době budou mít USA novou administrativu. Ať bude demokratická nebo republikánská, jedno je jisté – v ochraně klimatu se bude v pozitivním smyslu zásadně lišit od Bushovy vlády. Navíc bylo na Bali vidět, jakou autoritu mají ostrovní státy, které jsou již nyní bezprostředně klimatickou změnou ohroženy. Nejde tady o akademickou diskusi, hovoříme o konkrétních opatřeních, která rozhodnou o osudu stovek milionů lidí.

Pro generálního tajemníka OSN Ban Ki-moona se téma klimatických změn stalo během jeho prvního roku v čele OSN prioritou číslo jedna. Věří, že OSN je tou

nejlepší platformou pro řešení tohoto problému. Shodnete se s ním?

Ano. Jakékoli pokusy postavit světovou dohodu na jiné bázi – nejbohatších zemí nebo největších znečišťovatelů – musí zákonitě selhat. Ten problém se týká opravdu celého světa a tak i na jeho řešení se musí podílet celý svět. Ten k tomu nemá jinou platformu, než je OSN.

Jak byste stručně charakterizoval priority vlády České republiky v otázce změny klimatu?

Česká vláda by se měla přestat zabývat žabomyšími spory o procenta viny člověka na globálním oteplování a začít přicházet se sadou konkrétních kroků, jak snížit emise skleníkových plynů a také jak se připravit na důsledky klimatických změn. To není jen věcí Ministerstva životního prostředí. Týká se to bezmála všech vládních resortů. Myslím, že si to ještě všichni kolegové dostatečně neuvědomují. Základní mantinely jsou dány. My jsme – hlasem premiéra Topolánka – na evropském summitu v březnu 2007 souhlasili se závazky EU-27 v oblasti energetiky a ochrany klimatu. To znamená v celoevropském měřítku snížení emisí skleníkových plynů do roku 2020 o 20 % a do roku 2050 o 50 % oproti roku 1990 a zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie na 20 % do roku 2020. To je zcela jasný závazek a vláda podle něho bude jednat.

Cestujeme podle mapy z Bali

Kateřina Husová

Účastníci konference na Bali se dávno rozjeli zpátky na všechny světové strany. Palcové titulky o konferenci nahradily jiné důležité zprávy. Zkušenosti ale zůstávají. Jednání na Bali znovu potvrdilo, že nevládní organizace mají své pevné místo v mezinárodních (i domácích) vyjednáváních a že je v nadcházejících letech čeká ještě mnoho usilovné práce.

Z deseti tisíc účastníků konference měly stovky žlutou visačku patřící neziskovému a nevládnímu sektoru. Neziskové organizace na konferenci šířily informace a uspořádaly řadu doprovodných akcí k tématům, jako je odlesňování, alternativní paliva nebo fungování pomoci rozvojovým zemím. Celosvětová síť ekologických a rozvojových organizací Climate Action Network (CAN) každé ráno distribuovala informační noviny o dění na konferenci zvané Eco. Četli je diplomaté i zástupci průmyslových lobby. Jménem více než 350 svých členských organizací uděloval CAN „ocenění“ ropák dne pro státy, které nejvíce blokovaly jednání. Ropák několikrát směřoval na adresu USA, Japonska, Saúdské Arábie, Austrálie a Kandy.

Berte čísla IPCC vážně

Konference na Bali se těšila celosvětové pozornosti široké veřejnosti. Australské Centrum pro výzkum změn klimatu iniciovalo petici podepsanou dvěma sty nezávislými klimatologů a představiteli předních vědeckých institucí. Požadovalo v ní, aby političtí vyjednavací vzali čísla předkládaná Mezivládním panelem pro změny klimatu (IPCC) vážně a posunuli jednání k účinné dohodě. Podporu vyjádřily také největší světové komerční společnosti. Občanská veřejnost adresovala

politikům své obavy v rámci světového dne proti změnám klimatu.

U nás pochodovali mladí aktivisté v symbolickém protestu na Hrad. Greenpeace okupovala komín pruněrovské uhelné elektrárny, čímž chtěla demonstrovat neefektivitu a vysoké emise ze spalování hnědého uhlí. Také předala ministru Bursíkovi lahev od občanů se vzkazy pro vyjednávání na Bali.

Úspěch na Bali nestačí

Výsledky jednání na Bali můžeme považovat za úspěch. Krůček, o který Spojené státy v samém závěru prodloužených jednání ustoupily, je důležitý. Na stabilizaci klimatu ale rozhodně nestačí. Dohoda z Bali obsahuje jen neurčité vyjádření potřeby „podstatného snížení“ emisí skleníkových plynů. Odkaz na závazek 2 °C byl odsunut do poznámky pod čarou a pro fond pomoci rozvojovým zemím byla schválena částka značně menší, než doporučují humanitární organizace nebo Světová banka. V souhrnu tedy žádný velký objev – přesný cíl dohody zatím určen nebyl. V setkáních podle cestovní mapy v příštích dvou letech dojde na lámání chleba. Tři další roky bude trvat uvádění dohody do praxe. Jak bude výsledná dohoda o režimu po roce 2012 fungovat, je zatím ve hvězdách.

Panel IPCC předkládá od svého vzniku v roce 1988 stále přesnější data o zrychlujícím se tempu globálního oteplování a o podílu člověka. Z poslední souhrnné zprávy, kterou IPCC v roce 2007 vydal, vyplývá, že množství skleníkových plynů v atmosféře vysoce převyšuje přirozenou hladinu plynů za posledních 650 tisíc let. S 90% jistotou za to může člověk a jeho aktivita. Pokud budou tyto aktivity i nadále bez omezení pokračovat, klimatické změny bu-

dou mít rozsáhlé a nevratné dopady na milióny lidí, nejvíce v rozvojových zemích. Pro stabilizaci klimatu je třeba udržet nárůst globální teploty pod 2 °C. To vyžaduje, aby množství skleníkových plynů do roku 2050 celosvětově kleslo na nejméně 50 % proti roku 1990. Znamená to tedy, že v nejbližších 10 až 15 letech musí množství uhlíkových emisí vrcholit a pak každý rok zvolna, ale jistě klesat.

Prevence lepší než trpění následků

Vzmemme-li v úvahu, že současná průmyslová společnost se vyvíjela desítky a stovky let, je čas na přechod k nízkouhlíkové světové ekonomice velmi krátký a každým dnem ubíhá. První iniciativa snižování emisí v podobě Kjótského protokolu, který právě na Bali slavil desáté narozeniny, vstupuje do testovacího období. Do roku 2012 budeme vědět, jak se signatářským zemím (ke kterým se na Bali připojila i dlouho odolávající Austrálie) podařilo naplnit závazek 5% snížení proti roku 1990. Jsou-li závazky z Kjóta už teď oříškem, pak snížení desetinásobné, tedy o 50 % do roku 2050, bude vyžadovat intenzivní spolupráci a odhodlání všech států a podporu autority OSN a IPCC.

Znalosti o změnách klimatu a odpovědi na ně máme již řádku let. V následujících dvou až čtyřech letech musíme tyto poznatky přeložit do účinné a spravedlivé celosvětové dohody, a to pokud možno bezchybně. Pokud tento překlad neodevzdáme včas, klima odpoví jazykem, který se nám příliš líbit nebude. I v klimatu totiž platí, že prevence je lepší než trpění následků.

✎ **Autorka pracuje v neziskové organizaci Centrum pro dopravu a energetiku**

Češi pro rozvoj

Čeští experti UNDP pomáhají na Balkáně a v post-sovětských republikách

Pomoc na cestě České republiky od příjemce k dárci rozvojové pomoci, tvorba strategií pro udržitelný rozvoj, ochrana životního prostředí, zavádění rozvojového vzdělávání do škol - to jsou hlavní oblasti, v nichž Rozvojový program OSN (UNDP) pomáhal v České republice na přelomu tisíciletí. Jedním z nejvýznamnějších výsledků této pomoci bylo založení a podpora činnosti Rozvojového střediska, které se nyní po sedmi letech mění v Českou agenturu pro rozvojovou spolupráci.

Po desetiletích, kdy UNDP posílalo své prostředky a kapacity k nám, se po roce 2000 tok pomoci obrátil. Projekty byly ukončeny a kancelář UNDP v Praze byla v roce 2004 uzavřena. Nyní je Česká republika již několik let tzv. čistým dárcem a kromě všeobecného příspěvku do ústředí UNDP každoročně poskytuje finanční prostředky do

svěreneckého fondu (Czech - UNDP Trust Fund). Od roku 2001 podporuje rozvojové a transformující se země za účasti české expertízy, řízen je z Regionálního centra UNDP v Bratislavě.

Poptávka po českých odbornících je zvláště v post-sovětských zemích a na Balkáně vysoká. Za posledních sedm let se uskutečnily desítky školení, seminářů, studijních cest a dalších forem technické pomoci. Čeští konzultanti, stejně jako neziskové a komerční subjekty, mají v těchto zemích velkou výhodu znalosti „transformačního“ prostředí. Zároveň se jedná o oblasti, kam investují značné finanční prostředky i velcí mezinárodní dárci. Relativně malé projekty kofinancované z českého příspěvku tak umožňují českým subjektům navázat kontakty na mezinárodní úrovni a v budoucnosti se přímo zapojit do větších projektů.

Podpora demokracie a ekonomické transformace

Velký zájem o předání českých zkušeností projevily země bývalého Sovětského svazu zejména v oblasti dobré správy věcí veřejných (good governance) a ekonomické transformace. Semináře a studijní cesty k tématům jako demokratizace bezpečnostního sektoru, efektivní samospráva či role malých a středních podniků pro místní a regionální rozvoj pravidelně připravuje nevládní organizace Educon. „Za sedm let spolupráce s UNDP prošlo našimi školícími akcemi téměř 700 účastníků, každý rok přibližně z dvaceti zemí. Jedná se o pracovníky státní správy, nevládního i soukromého sektoru,“ říká ředitelka Educonu Dagmar Trkalová:

Moderní evropské metody řízení samosprávy zprostředkovala srbským odborníkům organizace Mepco, která má úzké vazby na Svaz měst a obcí ČR. Pro pracovníky srbské samosprávy připravila studijní cestu do České republiky, sérii vzdělávacích aktivit a publikaci manuálu pro samosprávu.

Pomoc drogově závislým a prevence HIV/AIDS

Čeští experti se v rámci svěreneckého fondu zapojili do pomoci v oblasti prevence HIV/AIDS zejména na Ukrajině. Ta je v posledních letech postižena akutním nárůstem výskytu viru HIV.

Na programy substituční léčby drogově závislých na Zakarpatské Ukrajině se zaměřuje Centrum výzkumu protidrogových služeb a veřejného zdraví,

Foto: OSN/Flaka Kuqi

o.p.s. (CEPROS). Cílem je vytvořit „nárazníkovou“ preventivní zónu mezi východní Evropou a členskými státy EU a co nejdříve podchytit většinu infikovaných či potenciálních obětí HIV/AIDS a minimalizovat šíření infekce. Podle ředitelky CEPROS Evy Čákové se několikaletý projekt zaměřuje na sexuální výchovu a osvětu široké veřejnosti a specificky na injekční uživatele drog. Právě u nich je riziko nákazy i počet infikovaných nejvyšší. Díky pomoci českých odborníků se v tomto regionu podařilo nastartovat realizaci substituční léčby, terénního programu a resocializačních center.

V oblasti prevence HIV působí i organizace AMEPRA. Zorganizovala mezinárodní semináře zaměřené na prevenci a kontrolu HIV/AIDS pro specialisty z Ukrajiny, Běloruska a dalších postsovětských zemí s vysokým výskytem HIV/AIDS. Seminářů se zúčastnili především lékaři, zástupci nevládních organizací i státní správy.

Likvidace odpadů

Česká republika získala po roce 1989 mnoho zkušeností v oboru odpadového hospodářství, likvidace starých ekologických zátěží a zvyšování energetických úspor. Všechna tato témata jsou

Rozvojový program OSN (UNDP)

UNDP je hlavním programem OSN pro koordinaci rozvojové činnosti. Působí celosvětově. Při práci ve 166 zemích se řídí sloganem: „Pomáháme lidem, aby si dokázali pomoci sami“.

Hlavním úkolem UNDP je podpora při dosahování globálních a národních cílů rozvoje. Využívá místní kapacity a vytváří partnerské vztahy s vládami, soukromým sektorem i nevládními organizacemi. Je hlavním koordinátorem globálního pro-

gramu snižování chudoby ve světě v rámci tzv. Rozvojových cílů tisíciletí.

Hlavní oblasti činnosti:

- > demokratická správa věcí veřejných,
- > boj proti šíření HIV/AIDS,
- > ochrana životního prostředí a podpora udržitelného rozvoje,
- > využívání informačních technologií pro rozvoj,
- > pomoc při odstraňování následků válek a přírodních katastrof.

v kontextu transformace politického a ekonomického prostředí často doplněna o prvek přípravy na vstup do EU. Jsou tak zajímavá především pro balkánské země (zejména Bosnu a Hercegovinu, Srbsko, Černou Horu, Albánii, Makedonii). O české zkušenosti v této oblasti projevují ale zájem i země Střední Asie.

Pod vedením plzeňské organizace TODERO, která s UNDP spolupracuje již řadu let, se uskutečnily mezinárodní semináře a studijní cesty k tématu odpadového hospodářství a energetických úspor. Účastníky byli odborníci z post-sovětských republik.

Společnost SEVEN, která byla příjemcem pomoci UNDP do roku 2004, přenesla načerpané zkušenosti na Balkán, kde realizovala projekt na zvyšování energetických úspor ve stavebnictví.

Terénní průzkumy znečištění povrchových vod v Bělehradě provedla ve spolupráci s UNDP česká firma Dekonta. Připravila také studii na dekontaminaci rozsáhlého dolu na hranicích Makedonie za použití ekologicky šetrných biodegradačních technologií.

Více o aktivitách českých expertů v rámci svěřeneckého fondu UNDP:

<http://rbec.undp.org/public/ed>

a efektivní rozvojové pomoci, tak i z hlediska samotné realizace rozvojových aktivit. Doposud se podařilo uskutečnit projekty v devíti zemích v regionu a ve spolupráci s ČR, SR, Maďarskem a Rumunskem založit čtyři svěřenecké fondy. Ty slouží jako nástroje realizace rozvojové spolupráce té které dárcovské země.

Jak se zapojuje Česká republika?

ČR byla průkopníkem tohoto typu spolupráce s UNDP. Hlavní oblastí je v současné době svěřenecký fond (*Czech-UNDP Trust Fund*) na zapojování českých odborníků, nevládních organizací a firem do programových aktivit UNDP v partnerských zemích. Aktivita fondu jsou určovány poptávkou a v rámci širšího programového záběru daného dohodami UNDP s vládami partnerských zemí. Na definované zadání vypisujeme pro české subjekty výběrová řízení. Zájemci o spolupráci mohou zasílat dotazy na: ctf@undp.org.

Ve kterých zemích a oblastech, jimž se věnuje UNDP, je největší zájem o české experty?

Zájem je rozložen rovnoměrně mezi všechny země regionu - Balkán, Moldavsko, Ukrajinu, Bělorusko i kavkazské a středosijské státy. Tematicky se ČR nejvýrazněji a neúspěšněji profiluje jako dárcovská země zejména v oblasti ochrany životního prostředí a likvidace starých ekologických zátěží, lokální demokracie a decentralizace, ekonomické transformace a reformy státních institucí. Velký zájem je i o dlouhodobější zapojení českých odborníků do projektů UNDP, případně o „secondmenty“ v rámci národních a regionálních kanceláří.

Dvoustranu připravila Zuzana Hlavičková

Sekci OSN a ČR připravujeme společně s Odborem rozvojové spolupráce Ministerstva zahraničních věcí ČR.

Foto: Archiv D. Hanšpacha

Odborníkem zodpovědným za zapojování českých expertů do aktivit UNDP je v bratislavské regionální kanceláři UNDP Daniel Hanšpach.

Již několik let řídíte program "Emerging Donors Initiative". Co je jeho hlavním smyslem a jakých už dosáhl výsledků?

Cílem je podpora nových dárcovských zemí ve střední a východní Evropě, a to jak vzhledem k posílení jejich národních kapacit pro poskytování transparentní

Keňa

Zastavme spirálu násilí

Ban Ki-moon: OSN je připravena pomoci jak jen bude třeba. Keňa může zůstat stabilní a prosperující zemí, která je příkladem pro celou Afriku.

V prezidentských volbách na konci prosince 2007 se v Keni proti sobě postavili prezident Mwai Kibaki a opoziční kandidát Raila Odinga z Oranžového demokratického hnutí (ODM). Prezident Kibaki se hned po volbě prohlásil za vítěze a složil prezidentskou přísahu pro druhé funkční období. Opozice označila volby za zmanipulované. Zvedla se vlna odporu, následovaly demonstrace, které zejména v západní části země a v oblasti Rift Valley vyústily v násilí.

Dva měsíce po vyhlášení jsou výsledky voleb stále předmětem sporu. Během střetů již přišlo o život více než tisíc lidí a 300 tisíc jich bylo nuceno opustit domovy (100 tisíc z nich jsou děti mladší pěti let). Podle odhadů bylo konfliktem postiženo již přes půl milionu lidí. Chybí jim potraviny, voda, palivo a zdravotní péče.

Zatímco původní příčiny násilí měly politický charakter, další události jsou motivovány etnickou nesnášenlivostí. S rostoucím napětím hrozí, že jednotlivé soupeřící strany nastoupí krvavou cestu odplaty, což vyústí ve spirálu násilí. Konflikt proti sobě postavil tradičně dominantní a početnou etnickou skupinu Kikujů proti komunitám Luů, Kalendžinů a dalších. Lidé, kteří byli nuceni opustit domovy, se proto přesouvají do oblastí, kde je jejich etnikum ve většině.

Generální tajemník OSN Ban Ki-moon ihned po vypuknutí krize upozornil na nebezpečí vývoje v Keni

a podpořil zapojení mezinárodní diplomacie. Agentury a programy OSN okamžitě reagovaly na humanitární krizi v zemi. Ban Ki-moon i Rada bezpečnosti vyjádřili plnou podporu bývalému generálnímu tajemníkovi OSN Kofimu Annanovi, který se jménem zvláštního panelu Africké unie ujal vyjednávání ve prospěch mírového řešení konfliktu v zemi.

Politické úsilí OSN

Generální tajemník OSN vyzval prezidenta Kibakiho, opozičního vůdce Odingu a důležité hráče, aby se společně pokusili najít cestu z krize. Ban Ki-moon podtrhl naléhavost rychlého řešení svou návštěvou v Keni začátkem února. Zde se setkal se svým předchůdcem Kofim Annanem a opozičním vůdcem Odinou. O den dříve se na summitu Africké unie setkal s prezidentem Kibakim. Veřejně i soukromě opakovaně vyzývá politické vedení země k nalezení okamžitého a přijatelného řešení prostřednictvím dialogu. Naléhá na všechny zúčastněné strany, aby ukončily násilí a okamžitě zamezily zabíjení a porušování lidských práv. Všechny zločiny musí být vyšetřeny a viníci postaveni před spravedlnost, zdůrazňuje Ban Ki-moon.

Generální tajemník a Odbor OSN pro politické otázky přímo podporují úsilí regionálních a mezinárodních aktérů vedených Kofi Annanem o rychlé a trvalé urovnání konfliktu.

OSN a Keňa

- > Vlna násilí po vyhlášení sporných výsledků voleb v prosinci 2007 si vyžádala více než tisíc lidských životů a exodus 300 tisíc lidí z domovů. Celou oblast Velkých jezer zachvátila ekonomická krize;
- > Generální tajemník OSN vyzývá politické vedení země, aby urychleně našlo řešení krize prostřednictvím jednání a dialogu;
- > Rada bezpečnosti OSN odsoudila výbuch násilí v zemi;
- > Zástupce generálního tajemníka OSN pro politické otázky B. Lynn Pascoe upozorňuje na nebezpečí etnický motivovaného násilí;
- > Vysoká komisařka OSN pro lidská práva Louise Arbourová požaduje, aby viníci násilí nezůstali nepotrestáni;
- > UNICEF upozorňuje na nárůst sexuálního násilí;
- > Zvláštní poradce generálního tajemníka pro prevenci genocidy Francis Deng zdůrazňuje, že političtí lídři a vůdci komunit mohou být povoláni k odpovědnosti za porušování mezinárodního práva;
- > Zástupce generálního tajemníka OSN pro humanitární otázky John Holmes navštívil začátkem února Keňu, aby se na místě seznámil s rozsahem humanitární krize. Setkal se se zástupci vlády i opozice. Navštívil krizové oblasti a v utečeneckých táborech vyslechl lidi nejvíce poškozené násilím v zemi.

↳ Foto: OSN/Eskinder Debebe

Generální tajemník Ban Ki-moon a jeho předchůdce Kofi Annan během jednání v Nairobi s představiteli hlavních stran probíhajícího keňského konfliktu.

Dne 30. ledna informoval zástupce generálního tajemníka pro politické otázky Radu bezpečnosti (RB) o situaci v zemi. Předseda RB pak vyzval keňské lídry k okamžitému ukončení násilí. RB následně 6. února vydala prohlášení, které datailně hodnotí situaci v Keni a naléhavě vyzývá k ukončení krize (plné znění prohlášení S/PRST/2008/4 je k dispozici v IC OSN).

Humanitární pomoc

Humanitární agentury OSN reagovaly na krizi bezprostředně. Výrazně zareagoval i Keňský Červený kříž (KRC), který začal dodávat potraviny a zajišťovat první lékařskou pomoc v nejhůře zasažených oblastech. Agentury OSN a jejich partnerské organizace od prvních dnů krize poskytují rozsáhlou nouzovou pomoc. Pro jejich operace již na začátku ledna uvolnil koordinátor nouzové pomoci 7 milionů dolarů ze zvláštního fondu na pokrytí nejnnutnějších potřeb. Následovala humanitární výzva k poskytnutí prostředků ve výši

35 milionů dolarů na zajištění humanitární pomoci v období příštích šesti měsíců. Humanitární činnost stále více komplikují zhoršující se bezpečnostní podmínky.

- > **Světový potravinový program (WFP) ve spolupráci s KRC poskytl stovkám tisíc lidí postiženým konfliktem více než 3 600 tun potravin;**
- > **UNICEF poskytuje další nezbytné věci k přežití, např. převozní toalety, vědra, tablety na úpravu vody, čistící prostředky;**
- > **UNHCR dodává rodinám stany a nutné nářadí na zajištění provizorního bydlení. Ve spolupráci s KRC spravuje uprchlické tábory a registruje jejich obyvatele;**
- > **WHO zajišťuje technickou podporu keňskému ministerstvu zdravotnictví. Cíem opatření je zabránit šíření infekčních chorob a předcházet psychickým traumatům. WHO pomáhá i tisícům uprchlíků, kteří odešli přes hranice do sousední Ugandy.**

Lidská práva

Vysoká komisařka pro lidská práva Louise Arbourová vyjádřila 21. ledna vážné znepokojení nad vývojem situace v Keni. Zmínila přitom především etnické vraždění a používání ostré munice při zásazích keňské policie proti demonstrantům. Vyzývá k objektivnímu vyšetření závažných případů porušování lidských práv. Sestavila zvláštní tým, jehož úkolem je zjistit, co se v období po volbách stalo ve smyslu porušování lidských práv.

Předcházení genocidě

Zvláštní poradce OSN pro předcházení genocidě Francis Deng vyzval 28. ledna k okamžitému ukončení násilí. Oznamoval, že do Keni vyšle svého zástupce, který na místě bude analyzovat situaci. Francis Deng upozornil, že političtí lídři a představitelé komunit mohou být poňnání k zodpovědnosti za porušování mezinárodního práva. Současně apeloval na jejich odpovědnost za ochranu civilního obyvatelstva a prevenci násilí.

OSN, EU a NATO v Praze

Studentský summit již na konci března

Pražský model OSN, vzdělávací projekt Asociace pro mezinárodní otázky s dvacíletou tradicí, byl v loňském roce rozšířen o dva další programy - Model NATO a Model Evropské unie. Vznikl tak Pražský studentský summit, který je největší akcí svého druhu ve střední Evropě a jedinečným způsobem spojuje více než 450 studentů, tři světové organizace a dva jazyky, češtinu a angličtinu. Od listopadu probíhá jeho druhý ročník, který v březnu vyvrcholí slavnostní závěrečnou konferencí.

Spolupráce s vynikajícími odborníky

Pražský model OSN nejsou jen tvrdá diplomatická jednání studentů, ale také série workshopů, na kterých se studenti připravují na výroční konferenci. Přípravná setkání jsou také platformou, kde se účastníci mohou dozvědět více o mezinárodních problémech, kterými se potom sami zabývají.

„Na přípravných workshopch chceme delegátům nejen ukázat, jak budou vypadat jednání Summitu, ale také upozornit na významná aktuální témata,“

říká koordinátor Modelu Spojených národů Václav Kopecký. Jedno ze setkání bylo zaměřeno na region Střední Asie. „Tato často nespravedlivě přehlížená oblast má ve světové politice klíčový význam, a to nejen díky zásobám ropy a zemního plynu,“ pokračuje Kopecký.

Hosty programu byli například politolog Michael Romancov, který mluvil o geopolitickém významu regionu, rada kanadského velvyslanectví Yvon Turcotte a analytik Cyril Bumbálek s přednáškami o Afghánistán, nebo veterán americké zahraniční politiky William Martin.

Také ostatní dvě setkání, která se stejně jako to první odehrála na půdě Vysoké školy ekonomické v Praze, byla nabíta zajímavým programem. První zahájil ministr vlády České republiky Cyril Svoboda. Na druhém workshopu měli účastníci možnost vybrat si z pěti tématických přednášek zajímavých odborníků, například bezpečnostního experta Miroslava Mareše, diplomata Tomáše Pospíšila nebo válečného reportéra Tomáše Vlacha.

Summit opět s inovacemi

Pro aktivní účastníky, kterým nestačí jedno přípravné setkání měsíčně, byl letos představen bohatý doprovodný program, který se skládá z přednášek odborníků, diskuzí i společných exkurzí.

Studenti měli možnost setkat se mimo jiné s velvyslancem České republiky při OSN Martinem Paloušem. Diskutovali s ním o aktuálním světovém dění i neúspěšné kandidatuře České republiky do Rady bezpečnosti OSN. „Překvapilo mě, jak dokáže být vrcholový diplomat zábavný,“ říká jeden z účastníků Šimon Ehrlich. Dalšími doprovodnými akcemi přípravné fáze Studentského summitu byla diskuze o radarové základně, přednáška o významu OSN a multilateralismu v pražském Informačním centru OSN, studentská vědecká konference nebo exkurze do Jaderné elektrárny Temelín.

Vrchol projektu v březnu

Vrcholem celého ročníku Studentského summitu je slavnostní závěrečná konference, která letos proběhne ve dnech 28. - 31. března 2007. „Zde již není čas na žádnou další přípravu, diplomatická jednání propuknou v plné síle,“ říká Daniel Lošťák z přípravného týmu.

UNbulletin přeje organizátorům i účastníkům Pražského studentského summitu, aby se jim na závěrečné konferenci podařilo úspěšně zužitkovat měsíce tvrdé práce.

Foto: Petr Gottfried \

Tuto stránku připravujeme ve spolupráci s organizátory Pražského studentského summitu. www.studentsummit.cz

Palestina a Izrael

Vize dvou států je reálná

Mezinárodní den solidarity s palestinským lidem 2007 se nesl v duchu pokračujícího palestinského utrpení, násilné okupace a konfliktu. Ale také v duchu naděje na nový začátek a uskutečnění myšlenky vzniku dvou států. Dva dny před mezinárodním dnem se v Annapolis sešli prezident Abbás s premiérem Olmertem pod záštitou prezidenta Bushe. Před širokým spektrem zástupců mezinárodního společenství, včetně představitelů Ligy arabských států, se dohodli na zahájení rozhovorů o základních tématech s cílem uzavřít mírovou dohodu. Oba slíbili, že udělají vše pro to, aby konečného řešení dosáhli do konce roku 2008.

Tento plán je nutné především provést. To, co dnes říkáme, je méně důležité, než to, co zítra uděláme. Na konferenci v Annapolis jsem slíbil plnou podporu mírovým snahám ze strany OSN. Zdůraznil jsem, že OSN předložila během 60 let své existence řadu mírových návrhů – plán na rozdělení Palestiny, rezoluce Rady bezpečnosti č. 242, 338, 1397 a 1515. A dnes má OSN jen málo důležitějších priorit, než vyřešení tohoto vleklého konfliktu.

Všichni víme, proč tomu tak je. Palestincům je po 60 let upíráno právo na sebeurčení. Palestinská společnost byla roztržena. Územně, vyvlastňováním, vztyčením bariéry na okupovaných územích, společensky, ekonomicky i politicky mezi Gazou a Západním břehem. Palestinci se obávají o budoucí státnost. Rostoucí pocit zoufalství a beznaděje musíme zvrátit.

Proces započatý v Annapolis musí změnit životy Palestinců a zaručit jejich svobodu a nezávislost. Musí dojít k ukončení okupace a vytvoření nezávislého a životaschopného státu Palestina, který se těší míru uvnitř i vně svých hranic. Tento proces musí ochránit i důležité zájmy Izraelců: palestinský stát se musí stát opravdovým partnerem a nikoli zdrojem terorismu, musí vzniknout bezpečné a uznávané hranice a konflikt ukončen s definitivní platností.

Nemůžeme zavírat oči nad vážnými pochybami a nedůvěrou na obou stranách, které se týkají vůle a možností dosáhnout těchto cílů. Přes diplomatickou snahu jsou životní podmínky mnoha Palestinců a Izraelců složitější, nikoli snazší. Izrael čelí skutečným bezpečnostním hrozbám, izraelské civilisté umírají při raketových útocích. Palestinství civilisté se zase stávají obětmi operací izraelské armády. Pro pásmo Gazy platí přísné restrikce pro zásobování a pohyb lidí. To vede ke kritickému zhoršování humanitární situace. Osady na Západním břehu expandovaly. Na okupovaných územích vyrostla nová kontrolní stanoviště a bariéry. Roste nezaměstnanost a chudoba.

Situace lidí se musí zlepšit. Bez uplatňování dlouhodobých závazků z Cestovní mapy a Dohody o pohybu a přístupu nemůže být diplomatický proces úspěšný. Jestliže má být mír budován na naději a nikoli na zoufalství, musíme se zabývat situací lidí žijících v Gaze. Právě oni nejvíce trpí konfliktem a chudobou. Humanitární pomoc je pro ně ži-

TRADICE MEZINÁRODNÍHO DNE SOLIDARITY S PALESTINSKÝM LIDEM VZNIKLA V ROCE 1977. VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ OSN TEHDY VYZVALO KE KAŽDOROČNÍMU PŘIPOMENUTÍ UDÁLOSTÍ Z 29. LISTOPADU 1947, KDY BYLA PŘIJATA REZOLUCE O ROZDĚLENÍ MANDÁTNÍHO ÚZEMÍ PALESTINA.

votně důležitá a činnost Spojených národů v této oblasti potřebuje silnou podporu dárců. Naše pomoc ale nemůže být náhražkou za fungující ekonomiku. Aby mírová dohoda byla skutečně funkční, musí dojít k sjednocení Západního břehu a Gazy pod legitimní palestinskou samosprávou.

Vize ukončení okupace a konfliktu, a dvou států, žijících vedle sebe v míru, to je vize spravedlnosti, bezpečnosti a míru. Je dosažitelná. Ale jen pokud všichni přijmeme příslušnou odpověď.

↘ Z poselství generálního tajemníka OSN k Mezinárodnímu dni solidarity s palestinským lidem (zkráceno)

Trvalá řešení pro uprchlíky

Integrace

Marta Miklušáková

Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) poskytuje nejen bezprostřední ochranu těm, kteří museli opustit domovy kvůli strachu z pronásledování. UNHCR dohlíží na to, aby smluvní státy Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 dostály závazkům, které z ní vyplývají. Ochrana uprchlíků ale znamená i hledání trvalých řešení situace těchto lidí. V příštích třech číslech UNbulletinu se budeme postupně zabývat třemi základními koncepty trvalého řešení problémů uprchlíků: integrací do nové země a její společnosti, přesídlením ze země, která poskytla ochranu do země třetí a dobrovolnými návraty domů, pokud to dovoluje bezpečnostní situace.

Díl první: Integrace

Prevažujícím řešením pro uprchlíky ve vyspělých zemích je integrace do hostitelské společnosti. Úmluva i její Protokol z roku 1967 kladou na integraci značný důraz, přičemž Úmluva sama vypočítává občanská, sociální a hospodářská práva, která mají smluvní státy uprchlíkům garantovat. Potřeba zvláštní pomoci této skupině cizinců vyplývá ze skutečnosti, že si uprchlíci - narozdíl od jiných kategorií cizinců - svůj odchod z domova sami dobrovolně nevybrali. Nebyli motivováni cestou „za lepším“ a pro mnohé je život v exilu naopak spojen s poklesem či úplnou ztrátou společenského statusu, který měli doma.

Integrace je vždy dvousměrným procesem. Vyžaduje připravenost cizince

adaptovat se v hostitelské společnosti bez nutnosti vzdát se vlastní kulturní identity, i připravenost hostitelské komunity a veřejných institucí přijmout cizince a uspokojit jejich potřeby, které se od potřeb majoritní společnosti mohou v mnoha ohledech lišit.

Nelehký proces

Integrace uprchlíků v České republice není jednoduchým procesem a i přes snahu příslušných státních orgánů (ministerstvo vnitra, ministerstvo práce a sociálních věcí a ministerstvo školství) ji dosud nelze považovat za příliš úspěšnou. A to dokonce ani ve třech hlavních oblastech, na něž se výslovně zaměřuje Státní integrační program - zajištění bydlení, výuka češtiny a integrace na trh práce.

Zkušenosti totiž ukazují, že k jednotlivým aspektům integrace je třeba přistupovat komplexně a pro každého uprchlíka je nutné hledat individuální řešení, které nejlépe zohlední jeho možnosti a výhledy v zemi, jež se mu stala novým domovem. V praxi to znamená, že např. při shánění zaměstnání je důležité věnovat pozornost i jazykové průpravě, uznání vzdělání ze země původu či výběru relevantní rekvalifikace. Stejně tak je třeba zohlednit přístup uprchlíka k sociálnímu zabezpečení, možnosti zajistit příjezd nejbližších příbuzných a výhledově i nabytí státního občanství. Integrační potenciál a nejlepší řešení dané situace je vždy nutné vážit individuálně. Například v situaci, kdy má uprchlík možnost získat výhodné uby-

tování, ovšem v obci, kde panuje vysoká nezaměstnanost. Nedostatky v integrační politice vykazuje i řada dalších členských zemí EU. Nejčastějším problémům s integrací se proto podrobně věnuje stanovisko UNHCR k Zelené knize EK o budoucím společném evropském azylovém systému, vydané v září 2007.

Rychlé a spravedlivé azylové řízení

Mezinárodní ochranu získává jen malá část žadatelů. Proto nelze plošně požadovat, aby stát nabízel integrační programy v celé šíři již ve fázi řízení o udělení ochrany. Přesto je ale vhodné mít při jeho tvorbě na paměti, že takové řízení může trvat velice dlouho. Někdy i mnoho let. Život v přijímacím středisku, izolace a odloučení od rodiny, omezení možnosti pracovat, závislost na podpoře a stigma žadatele o azyl mohou uprchlíky výrazně poškodit a dlouhé azylové řízení se může v budoucnu stát jednou z hlavních překážek jejich úspěšné integrace. Státy by proto měly usilovat o to, aby azylové řízení probíhalo spravedlivě a co možná nejrychleji.

Podle Úmluvy by smluvní státy měly uprchlíkům poskytovat správní pomoc tak, aby zamezily nežádoucímu kontaktu uprchlíka s orgány země původu. Přesto ale v řadě zemí zůstává problémem přístup uprchlíků k dokumentům, které k výkonu svých práv potřebují (např. vysvědčení jako podmínka dalšího studia či zaměstnání, matriční doklady apod.). ČR může v tomto ohledu

Foto: UNHCR/L.Taylor

posloužit jako dobrý příklad. V roce 2006 se v rámci převzetí Kvalifikační směrnice (Směrnice č. 2004/83/ES) změnil školský a vysokoškolský zákon tak, že v případě uznání vzdělání osob, jimž byla udělena mezinárodní ochrana, může správní orgán řadu náležitostí ze země původu prominout.

Význam pracovního uplatnění

Klíčem k úspěšné integraci je především pracovní uplatnění. To přináší nejen příjem, ale i nezávislost a určitý sociální status. Kromě rozmanitých programů na podporu zaměstnanosti UNHCR také navrhuje, aby omezení přístupu žadatelů o mezinárodní ochranu na trh práce nikdy nepřekročilo maximální dobu šesti měsíců. Samozřejmě za předpokladu, že řízení o udělení mezinárodní ochrany do té doby není pravomocně ukončeno. Ruku v ruce se zaměstnaností musí jít jazyková průprava: UNHCR prosazuje, aby byla výuka jazyka umožněna co nejdříve po zahájení azylového řízení (s výjimkou případů, kdy se očekává, že žadatel o azyl stráví v zemi jen několik týdnů).

Státní občanství

Formálním završením integračního procesu je udělení státního občanství, jímž dochází k zániku statusu uprchlíka. Mezinárodní právo včetně Úmluvy o právním postavení uprchlíků zavazu-

je smluvní státy, aby uprchlíkům nabývání státního občanství usnadňovaly. Například méně přísnými jazykovými požadavky, snižováním správních poplatků nebo zkracováním doby požadovaného pobytu. Takové úlevy je pak především nutné uplatňovat v praxi.

V roce 2007 představilo Ministerstvo vnitra ČR návrh věcného záměru nového zákona o státním občanství. UNHCR nový návrh v mnoha ohledech vítá, zejména upuštění od koncepce jediného státního občanství a usnadnění nabytí občanství pro druhou generaci cizinců. Zároveň UNHCR upozorňuje, že by nový zákon měl náležitě zohlednit mimořádnou situaci uprchlíků a osob bez státní příslušnosti. Také třeba tím, že od nich některé obecně stanovené podmínky nebude vyžadovat (ať už doklady, které by vyžadovaly kontakt žadatele s úřady země původu, nebo při prokazování žadatelovy finanční nezávislosti).

Kromě legislativních překážek se mnozí uprchlíci setkávají s obyčejným nepochopením své situace. Zaměstnavatelé často vůbec nevědí, kdo vlastně uprchlíci jsou, za jakých podmínek je mohou zaměstnat. Mnohdy dokonce nevědí ani to, že uprchlíci jsou oprávněni pracovat. Pokud se uprchlíci rozhodnou podnikat, mohou narazit na potíže při získání půjček. Buď nesplní formální kritéria nebo nejsou schopni

poskytnout potřebné záruky vyžadované bankami.

Doplňková ochrana

Výše zmíněná Kvalifikační směrnice, zapracovaná do právních řádů členských zemí EU na podzim roku 2006, představuje nový typ mezinárodní ochrany, tzv. doplňkovou ochranu. Tu lze udělit člověku, který sice nespĺňuje podmínky udělení azylu, ale existují vážné obavy, že by mu v případě návratu do země původu hrozila vážná újma. Z nedávného šetření UNHCR v několika státech EU vyplynulo, že právě osoby, jimž byla doplňková ochrana udělena, mají s integrací v hostitelských zemích značné potíže. Česká republika není výjimkou. Právní úprava po celý rok 2007 neumožňovala, aby byli registrováni jako uchazeči o zaměstnání na úřadech práce, což výrazně komplikovalo i jejich přístup k sociálnímu zabezpečení.

Systémové problémy integračních programů pro uprchlíky se samozřejmě netýkají jen České republiky. Má-li se ale integrace stát skutečně trvalým řešením, nelze otálet se zavedením účinných programů, které posilují integrační potenciál uprchlíků a osvědčily se již v jiných zemích Evropské unie.

Autorka pracuje v kanceláři UNHCR v Praze (www.unhcr.cz)

Foto: OSN/OHCHR

Proti trestu smrti

Louise Arbourová

Na sklonku loňského roku vyzvalo Valné shromáždění OSN k celosvětovému moratoriu na trest smrti. Je to zásadní krok k jeho definitivnímu odstranění. Zástupci členských zemí OSN poukazovali na to, že nic nenaznačuje, že by trest smrti měl vliv na úbytek kriminality. Zazněly i hlasy upozorňující na obrovské nebezpečí omylů během vyšetřování a soudních procesů. Ve spojení s nejvyšším trestem tak může docházet k nenapravitelným škodám i v zemích s těmi nejvyspělejšími právními systémy.

Negativní přístup k trestu smrti nachází odezvu ve všech koutech světa. Podle Amnesty International odstranilo trest smrti ze své legislativy či praxe již 133 zemí a lze očekávat, že toto číslo poroste. V polovině loňského roku trest smrti zrušila Rwanda. Země, jež zažila zvěrstva genocidy, a kde lidé stále prahou po naplnění spravedlnosti. Rozhodla se ale jít příkladem, že spravedlnosti lze dosáhnout nenásilnou cestou.

Přestože se situace mění a více než 90 procent poprav bylo v uplynulém roce vykonáno jen v několika málo zemích (v Číně, Íránu, Iráku, Pákistánu, Súdánu a USA), nejvyšší trest zůstává nadále realitou v řadě států. Některé v minulosti sice od praxe legálních poprav ustoupily, k trestu smrti se ale znovu vrátily. Jako například může sloužit Afghánistán.

Nejohroženější jsou menšiny

Trest smrti musí být vždy vnímán jako krajní výjimka ze základního práva na život. To je chráněno mezinárodním právem. Mezinárodní úmluva o lidských a politických právech stanoví velmi

striktní podmínky k jeho uložení. Nejvyšší trest může být vyměřen jen za spáchání těch nejzávažnějších zločinů a až po řádném soudním procesu a vyčerpání všech možností odvolání. Musí být nařízen v souladu se zákony, jenž platily v době spáchání zločinu. Zcela vyjmuti mají být nezletilí a těhotné ženy. Trest smrti nesmí být nařízen ani vykonán tajně. Způsob výkonu nesmí způsobit fyzické ani psychické útrapy.

Mezinárodní právní normy jsou však v souvislosti s trestem smrti často porušovány. Nejvyšší trest v mnoha případech provází mučení, krutosti, nelidské a nedůstojné zacházení, diskriminace. V Íránu byly zaznamenány případy poprav lidí, kteří byli v době spáchání zločinu nezletilí. Objevují se zprávy o kamenování obviněných. V Japonsku došlo nedávno k popravě 75 letého člověka. Ještě závažnější je to, že popravy zde probíhají tajně a odsouzení ani jejich rodiny nejsou předem o výkonu trestu informováni. Podle výzkumu se oběti trestu smrti velmi často stávají lidé chudí, migranti a příslušníci etnických či jiných menšin.

OSN za zrušení nejvyššího trestu

Je povzbudivé, že některé země, v nichž je trest smrti nadále součástí právního systému, přezkoumávají metody a důvody k jeho uložení. Nejvyšší soud Spojených států například zakázal popravy nezletilých a přezkoumává praxi používání smrtící injekce. Stát New Jersey nedávno institut trestu smrti zcela zrušil. Stal se tak prvním státem USA, kde takový krok po více než čtyřiceti letech přijali. V Číně došlo díky některým

rozhodnutím nejvyššího soudu ke snížení počtu vykonaných poprav. V Íránu vyhlásil soudní systém moratorium na kamenování. Bude ale třeba neustálé kontroly a tlaku, aby bylo zajištěno dodržování tohoto rozhodnutí.

NEGATIVNÍ PŘÍSTUP K TRESTU SMRTI NACHÁZÍ ODEZVU VE VŠECH KOUTECH SVĚTA. PODLE AMNESTY INTERNATIONAL ODSTRANILO TREST SMRTI ZE SVÉ LEGISLATIVY ČI PRAXE JIŽ 133 ZEMÍ.

Organizace spojených národů již řadu let prosazuje omezení využívání trestu smrti a jeho následné úplné zrušení. To se odráží i v praktickém jednání OSN: Mezinárodní soudní tribunály pro bývalou Jugoslávii a Rwandu, které byly zřízeny Radou bezpečnosti OSN, trest smrti vůbec nemají na seznamu možných rozsudků. Podobná pravidla platí i pro Mezinárodním trestní soud a další soudní instituce podporované OSN.

Má-li se stát výzva Valného shromáždění dalším milníkem na cestě k celosvětovému zrušení trestu smrti, musí se stát závazkem, který budeme naplňovat. Výzva musí motivovat ty státy, které trest smrti praktikují, aby se k celosvětovému konsensu připojily a trest smrti ze svého právního řádu s konečnou platností vyloučily.

Autorka je vysokou komisařkou OSN pro lidská práva

Nový rozměr utrpení v Palestině

Karen Koning Abu Zaydová

Gaza se brzy může stát prvním územím, o němž můžeme tvrdit, že bylo úmyslně uvrženo do stavu bídy a nouze. A to za přihlížení, tichého souhlasu a podle některých dokonce za podpory mezinárodního společenství. Stejněho společenství, které vyznává nezadatelný nárok každé lidské bytosti na důstojné podmínky k životu, tedy na přesný opak těch, jaké v Gaze panují.

Nová podoba palestinského strádání začala na konci ledna. Gaza, čtyřicet kilometrů dlouhý a deset kilometrů široké území, se ponořila do tmy. Každý z půldruhého milionu obyvatel to poznal na vlastní kůži, když přestala fungovat světla a elektrické spotřebiče.

- > 35 procent Palestinců v Gaze žije za méně než dva dolary denně;
- > Asi polovina nemá práci;
- > Kolem 80 procent lidí je závislých na humanitární pomoci.

Od roku 2006 je život lidí v Gaze postupně více a více přiškrcován. Prvním utažením bylo lednové vítězství hnutí Hamás ve volbách v lednu 2006, dalším faktické převzetí kontroly Hamásu nad celým územím v červnu téhož roku a posledním vyhlášení Gazy "nepřátelským územím" ze strany Izraele. S každou z těchto událostí dopadly na Gazu ještě přísnější omezení na pohyb zboží a lidí. Lidé se ještě více uzavřeli sami do sebe a jsou stále více rozladěni z chování okolního světa.

Nedůstojné podmínky k životu

Uzavírky hranic v Gaze jsou bezprecedentní. Palestinci jsou tak drženi v jednom velkém vězení. Naprostá většina

obyvatel nemůže vycestovat nebo se do Gazy vrátit. Chybí pohonné hmoty i náhradní díly. To má přímý vliv na zhoršování hygienických podmínek a celkového zdraví lidí. Elektřina funguje jen sporadicky. Nedostatek paliv situaci v dodávkách elektřiny jen zhoršuje. Podle UNICEF se díky zčásti nefunkční vodárně v Gaze nedostává více než 600 tisícům Palestinců nezávadné vody.

Nemocnice jsou paralyzovány nedostatkem léků i paliv pro generátory. Infrastruktura nemocnic je v rozkladu, vybavení přestává fungovat, opravy jsou bez vnějších dodávek nemožné. Pacienti, kteří potřebují vyhledat odbornou pomoc mimo území Gazy, nemohou kvůli uzavírkám a restriktivnímu režimu povolenek odcestovat. Roste počet lidí, kteří potřebují péči, které se v Gaze nedostává.

Pohled na současnou Gazu je tristní. Životní podmínky lidí jsou neakceptovatelné. Jeden z bizarních projevů chudoby je, že na trhu zcela chybí cement. Lidé tak nemohou stavět ani hroby pro své zemřelé.

Jako šéfka agentury OSN, která má na starosti humanitární a rozvojovou pomoc palestinským uprchlíkům, jsem hluboce znepokojena doslova nelidskou izolací Gazy. Jsem rozladěna nezájem většiny světa o osudy statisíců Palestinců, kteří pykají za činy, na nichž nenesou žádnou vinu.

UNRWA Palestincům pomáhá zlepšovat životní podmínky. Velmi těžko ale můžeme pracovat za situace, která v Gaze panuje. Nejvíce situaci komplikují neustálé změny a uzavírky hranic. Nedávno například nebylo možné distribuovat potravinovou pomoc, protože Izrael zablokoval dodávky plastových

Foto: OSN/UNRWA

pytlů, do kterých balíme jednotlivé dávky. Jedná se o malicherný důvod, takových je však více a všechny jako celek naši práci velmi ztěžují.

Zahráváme si s ohněm

Můžeme za těchto okolností vůbec mluvit o kompromisech a zmírňování nálad Palestinců a posilování jejich víry v mírové řešení problémů? Čím dál zřetelněji se ukazuje, že důsledky uzavření hranic a izolace Gazy hrají do karet těm, kterým na míru nezáleží. Zahráváme si s ohněm, když toto nebezpečí stále přehlížíme.

Je proto nutné podpořit právě ty, kdo věří, že budoucnost Gazy spočívá v mírovém soužití se sousedy. Víťame nové snahy o oživení mírového procesu a posílení palestinské ekonomiky. Právě tyto základní pilíře míru byly totiž v posledních letech nejvíce narušeny.

Blokáda byla nedávno dočasně ukončena, když Izrael povolil dodávky paliv a dalších potřeb. Podle našich informací by přechody do pásma Gazy měly být částečně otevřeny, aby UNRWA a další organizace mohly začít znovu vypravovat asi padesát nákladních automobilů s humanitární pomocí denně. Nikdo však neví, na jak dlouho. Opětovné odpalování raket Qásám, které jednoznačně odsuzujeme, může způsobit nové uzavírání hraničních přechodů.

V každém případě je pravý čas, aby mezinárodní společenství jednalo v zájmu znovunastolení klidu a důstojných podmínek pro život Palestinců v Gaze. Vždyť hladoví, nemocní a rozložení nejsou těmi nejlepšími partnery pro mír.

Autorka je generální komisařkou UNRWA
Více k tématu www.un.org/unrwa

Foto: OSN

Afghánistán ani ztracen, ani zapomenut

Ban Ki-moon

Afghánistán je jasným důkazem toho, jakou cenu platíme, je-li stát vydán na pospas bezvládní a anarchii. Už jen to ospravedlňuje mezinárodní úsilí o rekonstrukci a stabilizaci této země.

Vzpomeňme na události 11. září 2001 a jejich dopad na celý svět. V zemi bez fungujících občanských institucí nastalo mocenské vakuuum, kterého se chopili zločinci a oportunisté. V prostředí chaosu a bídy se z Afghánistánu stala hlavní základna terorismu.

Koalice pro obnovu

Během posledních šesti let však naštěstí vznikla silná mezinárodní koalice pro institucionální obnovu země. Po široké veřejné diskusi byla přijata moderní ústava. V zemi proběhly prezidentské a parlamentní volby. Po desetiletích exilu se vrátili tři miliony uprchlíků. A především, velká většina obyvatelstva podporuje mezinárodní úsilí na obnovu země.

Přes evidentní pokrok může ale být celý proces ohrožen. Znovu se objevují oportunisté, kteří by z Afghánistánu rádi udělali zemi bezpráví, nestability, terorismu a drog. Sahají při tom k zoufalým prostředkům: sebevražedné atentáty, únosy, vraždy vládních představitelů a napadání konvojů s humanitární pomocí. Snad ještě větší strach nahánějí požadavky, které zaznívají ze země mimo Afghánistán a volající po stažení mezinárodních sil ze země. To by byl přímo historický omyl, jehož následky by byly nedozírné.

Organizace spojených národů působí v Afghánistánu již dlouhá desetiletí. Pa-

matujeme temnou dobu vládnutí hnutí Tálibán i éru bojů zneprátených ozbrojených skupin o mizernou kořist v zemi rozvrácené občanskou válkou.

Naše naděje do budoucna se upínají ke dni, kdy bude Afghánistán stát na vlastních nohou, schopný vyrovnat se sám se všemi složitými úkoly obnovy a rozvoje a zajistit bezpečnost a spravedlnost všem občanům.

Věřím, že se toho dočkáme. Nesmíme dopustit, aby vlna násilí ze strany současných povstalců uvrhla zemi zpět do chaosu.

Jasný pokrok

Přes všechny obavy a občasný neúspěch jsem potěšen silnou a soustavnou mezinárodní podporou Afghánistánu. Nehledě na bezpečnostní problémy vidíme jasný pokrok. Během posledních pěti let se dramaticky zvýšil počet dívek zapsaných do škol, celkový počet dětí chodících do školy dosáhl šesti milionů. Za vlády Tálibánu to byl necelý milion dětí. Více než pět milionů dětí bylo očkováno proti obrně, půl milionů Afghánců získalo přístup k bezpečným zdrojům vody.

Nové silnice pomáhají zemědělcům v přístupu na trh. Afghánské zemědělství dnes pokryje z 95 procent domácí spotřebu obilí. V roce 2001 to bylo méně než z 50 procent.

Pokrok vidíme i v oblasti lidských práv. Afghánská nezávislá komise pro lidská práva, ustavená na základě bonnské dohody z roku 2001, má nyní své kanceláře v devíti provinciích a aktivně se zasazuje o dodržování lidských práv. Za vlády Tá-

NESMÍME DOPUSTIT, ABY VLNA NÁSILÍ ZE STRANY SOUČASNÝCH POVSTALCŮ UVRHLA ZEMI ZPĚT DO CHAOSU.

libánu byla účast žen v politice zakázána, dnes mají ženy v parlamentu 28 procent křesel.

OSN bude společně se svými mezinárodními i místními partnery pokračovat v podpoře vlády při dalších krocích. Náš společný úspěch přitom závisí na pokračující přítomnosti mezinárodních sil ISAF pod velením NATO. Ty pomáhají místním vládám téměř ve všech afghánských provinciích udržovat bezpečnost a podílejí se i na rekonstrukčních projektech.

V prosinci loňského roku získala afghánská armáda za podpory jednotek ISAF kontrolu nad městem Músá Qala v jižní provincii Helmand. Od února 2007 bylo okupováno povstanci, neboť se jedná o významnou oblast pro pěstování opia. Je důležité, že operaci provedla afghánská armáda na základě požadavků místního obyvatelstva. Po dlouhé době tak zde mohou být obnoveny práce na rozvojových projektech.

Afghánská vláda má před sebou ještě dlouhou cestu k získání plné kontroly nad svým vlastním osudem. Ta chvíle však přijde. Neočekávejme příliš slávy, ale spíše tvrdou práci a oběti. A právě proto jsme tam.

Autor je generálním tajemníkem OSN

Kalendář 2008

Klíčové globální akce v oblasti rozvoje, bezpečnosti a lidských práv

BŘEZEN

5.–13. března, Praha, Česká republika
Mezinárodní festival dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět
www.oneworld.cz

10.–14. března, Akra, Ghana
2. globální summit o HIV/AIDS
<http://africa-first.com/2hivsummit2008>

DUBEN

1.–2. dubna, sídlo OSN, New York, USA
Jednání Valného shromáždění o Rozvojových cílech tisíciletí
www.un.org/ga

KVĚTEN

28.–30. května, Jokohama, Japonsko
4. mezinárodní konference o rozvoji v Africe (TICAD)
www.undp.org/ticad2/index.shtml

28.–30. května, Akra, Ghana
3. mezinárodní konference o informačních a komunikačních technologiích pro rozvoj, výchovu a vzdělání
www.elearning-africa.com/conference.php

ČERVEN

Haag, Nizozemsko
Ustavení zvláštního soudního tribunálu pro Libanon

Rakousko, Švýcarsko
EURO 2008

Připomínka 60. výročí Všeobecné deklarace lidských práv

2.–6. června, sídlo OSN, New York, USA
Zasedání stran Mezinárodního trestního soudu (ICC)
www.icc-cpi.int

10.–11. června, sídlo OSN, New York, USA
Zasedání Valného shromáždění o AIDS na úrovni vysokých představitelů států
www.un.org/ga

ČERVENEC

Vydání výroční zprávy o Rozvojových cílech tisíciletí
www.un.org/millenniumgoals

7.–9. července, Hokaidó, Japonsko
Summit G8
Hlavní téma: ochrana životního prostředí

SRPEN

Peking, Čína
Olympijské hry 2008
Připomínka 60. výročí Všeobecné deklarace lidských práv

ZÁŘÍ

15. září
Mezinárodní den demokracie
Vyhlášen v listopadu 2007 Valným shromážděním OSN

21. září
Mezinárodní den míru

25. září, sídlo OSN, New York, USA
Zasedání Valného shromáždění o Rozvojových cílech tisíciletí na úrovni vysokých představitelů států
www.un.org/ga

ŘÍJEN

17.–19. října
Postavme se chudobě
Mezinárodní den za odstranění chudoby
www.standagainstopoverty.org

LISTOPAD–PROSINEC

29. listopadu–2. prosince, Dohá, Katar
Mezinárodní konference o financování rozvoje
www.un.org/esa/ffd/doha

1. prosince
Světový den AIDS

1.–12. prosince, Poznaň, Polsko
Konference OSN o změnách klimatu
<http://unfccc.int>

9. prosince
60. výročí Konvence proti genocidě

10. prosince
Den lidských práv
Zvláštní zasedání Valného shromáždění OSN
Udílení Cen Valného shromáždění za ochranu lidských práv
www.un.org/ga

Lake Success, 1950. Skupina japonských žen diskutuje nad Všeobecnou deklarácí lidských práv. Foto: OSN ✓

UN bulletin 1'08

Vychází čtvrtletně, je distribuován bezplatně.

Vydavatel Informační centrum OSN v Praze
nám. Kinských 6, 150 00 Praha 5
Telefon +420 257 199 831
Fax +420 257 316 761
info@osn.cz, www.osn.cz

Editor Michal Broža
Foto na titulní stránce OSN/Eskinder Debebe
Koordinační výroby Jan Smetana
Grafická úprava Pavel Lukšan, elements ds
Sazba Michal Skurovec, Jams

Ev. č. MK ČR E 14551
ISSN 1802-3231, 1802-324X

Obsah nemusí nezbytně vyjadřovat názor OSN.
Tištěno na recyklovaný papír.

